

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๗๐๔/๙๘๑

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๗ กันยายน ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ พร้อมคำแปล
อย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องร่างเอกสารผลลัพธ์การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ (1st Mekong-U.S. Partnership Ministerial Meeting) จัดขึ้นภายใต้กรอบความร่วมมือที่ยกระดับจากข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative - LMI) ซึ่งที่ผ่านมาเคยมีการประชุมระดับรัฐมนตรีแล้ว ๑๒ ครั้ง โดยครั้งล่าสุดจัดขึ้นเมื่อวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๒ และได้มีการรับรองร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีฯ เพื่อแสดงเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อน LMI ในระยะต่อไป โดย (๑) ดำเนินความร่วมมืออย่างมีเป้าหมาย ครอบคลุม และมีประสิทธิภาพมากที่สุด รวมทั้งปรับความร่วมมือให้สอดคล้องกับโอกาสและความท้าทายใหม่ ๆ ในอนุภูมิภาค (๒) สอดประสาน LMI และกลุ่มมิตรประเทศลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Friends of Lower Mekong - FLM) กับกลไกความร่วมมืออื่น ๆ ในภูมิภาค และ (๓) สนับสนุนการพัฒนาความร่วมมือของยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) และกรอบความร่วมมืออื่น ๆ ที่ริเริ่มโดยอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง และแสวงโอกาสที่จะสอดประสานกิจกรรมของ LMI กับเป้าหมายของแผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) และแผนปฏิบัติการอื่น ๆ

๑.๒ การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ จะจัดขึ้นในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกาจะเป็นประธานร่วม และมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และราชอาณาจักรไทยเข้าร่วมด้วย โดยที่ประชุมฯ จะร่วมรับรองเอกสารผลลัพธ์ ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ และ (๒) ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒

/๒. เหตุผลความจำเป็น...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมดังกล่าวจะเป็นการร่วมกันกำหนดแนวทางความร่วมมือภายใต้หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ และความร่วมมือในอนาคต ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ ผ่านระบบการประชุมทางไกลจะรับรองร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ทั้ง ๒ ฉบับ ในวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓

๔. สำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

๔.๑ ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ของประเทศลุ่มน้ำโขงและสหรัฐฯ ในการสานต่อความร่วมมือภายใต้ LMI และยกระดับความร่วมมือจาก LMI เป็นหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ สำคัญสรุปได้ ดังนี้

๔.๑.๑ การเน้นย้ำหลักการความร่วมมือที่สอดคล้องกับเอกสารมุมมองอาเซียนต่ออินโด-แปซิฟิกกับวิสัยทัศน์อินโด - แปซิฟิกของสหรัฐฯ (US Indo-Pacific Vision) อาทิ ความเท่าเทียม ฉันทามติการมุ่งเน้นการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม การส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งการส่งเสริมการทำงานร่วมกันและสอดคล้องประสานกันระหว่างกรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอื่น ๆ

๔.๑.๒ การสานต่อความร่วมมือเพื่อลดผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) และการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

๔.๑.๓ การปรับสาขาความร่วมมือจาก ๒ สาขาหลัก (Nexus) เป็น ๔ สาขา ได้แก่ (๑) ความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ (๒) การพัฒนาทุนมนุษย์ (๓) การบริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ และ (๔) ความมั่นคงรูปแบบใหม่ อาทิ ความมั่นคงด้านสาธารณสุข อาชญากรรมข้ามชาติ

๔.๑.๔ การส่งเสริมภาคพลังงานและตลาดพลังงานไฟฟ้าให้มีความยั่งยืน รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานที่มีคุณภาพ บนพื้นฐานของความโปร่งใส การแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม และการกระจายแหล่งพลังงาน ผ่านการส่งเสริมหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น-สหรัฐฯ (Japan-U.S. Mekong Power Partnership - JUMPP)

๔.๑.๕ การตระหนักถึงความสำคัญของการแบ่งปันข้อมูลด้านน้ำอย่างโปร่งใส และการส่งเสริมบทบาทของคณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission - MRC) เพื่อการบริหารจัดการน้ำข้ามพรมแดนให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน พร้อมทั้งชื่นชมความคืบหน้าการดำเนินการในช่วงปีที่ผ่านมา

๔.๑.๖ การประกาศเจตนารมณ์สนับสนุนของสหรัฐฯ (รอยืนยันจำนวนเงิน) เพื่อการพัฒนาและผลักดันในประเด็นที่มีความสนใจร่วมกันในอนุภูมิภาค เช่น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การขยายการค้า การลงทุน การบรรเทาภัยพิบัติ การต่อสู้กับอาชญากรรมข้ามชาติ การสนับสนุน MRC เพื่อยกระดับการบริหารจัดการข้อมูลน้ำ

อนึ่ง ร่างถ้อยแถลงร่วมฯ มีเอกสารแนบ ๑ ฉบับ ได้แก่ แนวคิดการจัดตั้งหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ซึ่งเป็นเอกสารที่ระบุภาพรวมความคืบหน้าของความร่วมมือที่ผ่านมาภายใต้ LMI และเหตุผลในการยกระดับไปสู่หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ หลักการความร่วมมือ วัตถุประสงค์ สาขาความร่วมมือหลัก และโครงสร้าง/กลไกการประชุมระดับต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือภายใต้หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ

/๔.๒ ร่างถ้อยแถลงร่วม...

๔.๒ ร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ เป็นเอกสารที่จะรับรองเนื่องในโอกาสที่ JUMPP ครบรอบ ๑ ปี โดยเนื้อหาเป็นการแสดงเจตนารมณ์ที่จะทำให้ตลาดพลังงานในอนุภูมิภาคมีความเชื่อมโยงและยั่งยืนมากขึ้น สรุปได้ ดังนี้

๔.๒.๑ การย้ำความสำคัญของหลักการความโปร่งใส การแข่งขันที่เสรีและเป็นธรรม ความหลากหลายของแหล่งพลังงาน ผู้ให้บริการและเส้นทาง และการไหลเวียนของพลังงานอย่างอิสระในภูมิภาคอินโด - แปซิฟิก รวมทั้งความยั่งยืนและคุณภาพของโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน ซึ่งสำคัญต่อความมั่นคง ความมั่งคั่ง และการพัฒนาของภูมิภาค โดยเฉพาะอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงที่มีความต้องการพลังงานมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

๔.๒.๒ การตระหนักถึงความร่วมมือที่เกี่ยวข้องภายใต้กรอบความร่วมมืออื่น เช่น หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ความสัมพันธ์อาเซียน - สหรัฐฯ ยุทธศาสตร์กรุงโตเกียว ค.ศ. ๒๐๑๘ แผนแม่บท ACMECS ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) แผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕

๔.๒.๓ การดำเนินการผ่าน JUMPP จะให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการบูรณาการทางพลังงานและตลาดพลังงานในอนุภูมิภาค การส่งเสริมให้อนุภูมิภาคสามารถเข้าถึงแหล่งพลังงานและเทคโนโลยีด้านพลังงานที่หลากหลายขึ้น การเสริมสร้างขีดความสามารถและความช่วยเหลือทางเทคนิคต่อประเทศสมาชิกในการพัฒนากรอบการบริหารและกฎระเบียบ และการส่งเสริมการค้าพลังงานข้ามพรมแดน

๔.๒.๔ การจัดทำแผนปฏิบัติการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี และการจัดประชุมประจำปีของผู้แทนทางการทูตและผู้เชี่ยวชาญทางเทคนิค เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ภายในกรอบเวลาและตัวชี้วัด ทบทวนความคืบหน้า/อุปสรรคในการบูรณาการ และส่งเสริมการประสานงานกันระหว่างประเทศสมาชิก

๔.๒.๕ การตระหนักถึงผลงานที่สำคัญในปีแรกของ JUMPP ที่ช่วยส่งเสริมการค้าพลังงานข้ามพรมแดน การไหลเวียนของพลังงานในอนุภูมิภาค และการเข้าถึงพลังงานทดแทน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

การดำเนินการตามร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ทั้ง ๒ ฉบับ สอดคล้องกับนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยในการส่งเสริมและกระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาค และการลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก เพื่อสนับสนุนความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาความเชื่อมโยงในทุกมิติ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการลดความเหลื่อมล้ำทางการพัฒนา นอกจากนี้ ยังเป็นการเน้นย้ำบทบาทของไทยในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอีกด้วย

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๙. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

ร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ทั้ง ๒ ฉบับเป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ของประเทศสมาชิกที่จะร่วมมือกันเพื่อให้เกิดความมั่นคง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและการพัฒนาอย่างยั่งยืนในภูมิภาค โดยไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้ข้อบังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ ร่างเอกสารดังกล่าวจึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศและไม่เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาดำเนินการตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

/๑๐. ข้อเสนอของ...

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ทั้ง ๒ ฉบับ ของการประชุมรัฐมนตรี
หุ้นส่วนกลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวในส่วนที่ไม่ใช่
สาระสำคัญหรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขอให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๑๐.๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้ได้รับมอบหมาย ร่วมให้การรับรอง
ร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ทั้ง ๒ ฉบับ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)
รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๐๖

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๒๔๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ bh.jirapat@mfa.mail.go.th

นายบรรหาร จีระแพทย์ (มือถือ ๐๘ ๓๒๒๖ ๘๗๑๔)